

Správa o hospodárení Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou za rok 2021

I. Spôsob hospodárenia

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) predkladá správu o hospodárení za príslušný rok.

Úrad, tak ako aj po minulé roky, hospodáril s prostriedkami verejného zdravotného poistenia v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý je súčasťou rozpočtu verejnej správy.

Úrad vedie účtovníctvo v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Postupy účtovania a účtovná osnova sú určené opatrením Ministerstva financií SR zo 14. novembra 2007 č. MF/24342/2007-74 v platnom znení.

Pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy úrad uplatňuje rozpočtovú klasifikáciu v zmysle § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy. Príjmy a výdavky úrad sleduje podľa Opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších dodatkov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

Súčasťou správy sú Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky k riadnej účtovnej závierke a Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách zostavené k 31. decembru 2021.

II. Charakteristika schváleného rozpočtu na rok 2021

Rozpočet úradu na rok 2021 bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky uznesením č. 485 z 2. decembra 2020.

Celkové príjmy úradu boli schválené na úrovni 61 520 506 eur. Hlavným príjmom úradu je každoročný príspevok na činnosť úradu od zdravotných poisťovní (ďalej len „ZP“) podľa § 30 zákona č. 581/2004 Z. z., ktorého výška je 0,45 % z vymeriavacieho základu. V roku 2021 sa pre krytie výdavkov rozpočtovali zdroje z príspevku na činnosť od ZP prijaté v decembri 2020 na úrovni 22 164 561 eur, ktoré sa do roku 2020 presúvali v rámci zostatku finančných prostriedkov z predchádzajúcich rokov. Príspevok prijatý v decembri 2021 na činnosť úradu v roku 2022 bol schválený na úrovni 23 231 294 eur.

Ďalšími schválenými príjmami úradu boli príjmy získané z administratívnych činností a príjmy z činnosti súdnolekárskych a patologicko-anatomických (ďalej len „SLaPA“) pracovísk.

Výdavky úradu sa pre rok 2021 predpokladali na úrovni 23 646 294 eur.

III. Čerpanie rozpočtu v roku 2021

Tabuľka č. 1 - Vyhodnotenie plnenia rozpočtu za rok 2021 podľa metodiky ESA 2010

(v eurách)

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou		S 2020	R 2021	S 2021	Plnenie R 2021 v %
	Príjmy bežného roka, v tom:	22 984 659	23 986 294	24 460 282	102,0
200	Nedaňové príjmy, v tom:	815 283	755 000	1 000 945	132,6
220	Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	811 025	750 000	997 008	132,9
222	Pokuty, penále a iné sankcie	28 911	0	2 400	-
223	Príjmy z činnosti úradu	782 114	750 000	994 608	132,6
230	Kapitálové príjmy	0	0	0	-
240	Úroky z tuzemských úverov, z toho:	3 465	5 000	3 895	77,9
243	Z účtov finančného hospodárenia	3 465	5 000	3 895	77,9
290	Iné nedaňové príjmy	792	0	42	-
300	Granty a transfery, v tom:	22 169 375	23 231 294	23 459 337	101,0
312001	Zo štátneho rozpočtu na právne zastúpenie	4 814	0	51 579	-
312003	Zo zdravotných poisťovní	22 164 561	23 231 294	23 084 688	99,4
331002	Zahraničné granty - EESSI	0	0	323 070	-
400	Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	38 330 090	37 534 212	41 612 308	110,9
453	Prostriedky z predchádzajúcich rokov	38 330 090	37 534 212	41 612 308	110,9
456	Iné príjmové finančné operácie - kurzové rozdiely	0	0	0	-
Príjmy spolu		61 314 748	61 520 506	66 072 590	107,4
600	Bežné výdavky, v tom:	18 496 985	21 496 294	19 597 983	91,2
610	Mzdy, platy, služobné príjmy	8 010 492	8 842 050	8 210 359	92,9
620	Poistné a príspevok do ZP	2 877 706	3 245 760	2 957 962	91,1
630	Tovary a služby	7 584 078	9 298 484	8 126 265	87,4
640	Bežné transfery	24 708	110 000	303 397	275,8
700	Kapitálové výdavky	872 203	2 000 000	533 239	26,7
800	Výdavky z transakcií s fin. aktívami a pasívami	333 253	150 000	713 725	475,8
819003	Kurzové rozdiely	333 253	150 000	713 725	475,8
Výdavky spolu		19 702 441	23 646 294	20 844 946	88,2
Čelkový prebytok / schodok (+/-)		41 612 308	37 874 212	45 227 643	119,4
Vylúčenie finančných operácií		-37 996 837	-37 384 212	-40 898 583	-
Vylúčenie príjmových FO		-38 330 090	-37 534 212	-41 612 308	-
Vylúčenie výdavkových FO		333 253	150 000	713 725	-
Medziročná zmena stavu pohľadávok zvýš.(+)/zniž(-) pohľadávok		-396 140	0	-124 902	-
Medziročná zmena stavu záväzkov zvýš.(-)/zniž(+) záväzkov		-350 834	0	112 874	-
Prebytok / schodok (+/-) (ESA 2010)		2 868 496	490 000	4 317 033	881,0
Príjmy ESA 2010		22 588 519	23 986 294	24 335 380	101,5
Výdavky ESA 2010		19 720 023	23 496 294	20 018 347	85,2
Saldo ESA 2010		2 868 496	490 000	4 317 033	881,0

A.1. Príjmy rozpočtu

Príjmy úradu za rok 2021 boli vyššie v porovnaní so schváleným rozpočtom o sumu 4 552 084 eur, čo bolo spôsobené najmä vyšším zostatkom prostriedkov z predchádzajúcich rokov, a to

o 4 078 096 eur oproti schválenému rozpočtu na rok 2021. Medziročný nárast celkových príjmov oproti roku 2020 je vo výške 4 757 841 eur.

Rozpočet úradu na rok 2021 uvažoval s **transferom od ZP** vo výške 23 231 294 eur. V súlade s rozhodnutím úradu o ročnom prerozdeľovaní poistného za kalendárny rok 2020 výška príspevku na činnosť úradu na rok 2022 prijatá v decembri 2021 bola na úrovni 22 504 602 eur, čo predstavuje pokles oproti schválenému rozpočtu o 726 692 eur.

V súlade so zákonom č. 264/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorým boli upravené lehoty na účely ročného prerozdeľovania poistného vykonávaného za rok 2019 a v súlade s následným rozhodnutím o zmene ročného prerozdeľovania poistného za kalendárny rok 2019, úrad v roku 2021 prijal od zdravotných poisťovní vysporiadanie preddavku na príspevok na činnosť úradu na rok 2021 v celkovom objeme 580 086 eur.

Príjmy z činnosti úradu za rok 2021 boli vo výške 994 608 eur s plnením na 132,6 % z rozpočtovanej úrovne. Táto príjmová položka sa skladá z príjmov z činnosti SLaPA pracovísk, ako aj z poplatkov za administratívne činnosti úradu. Zvýšený objem príjmov vyplýva najmä zo zvýšeného počtu chladenia mŕtvych tiel najmä v 1. štvrtroku 2021, ako aj zo zvýšeného počtu vykonaných vyšetrení na SLaPA pracoviskách.

Úrad v predchádzajúcom období uplatnil zmluvné pokuty v rámci dodávateľských vzťahov organizátorom prehliadok mŕtvych tiel za porušenie zmluvných podmienok, pričom celkový príjem z uplatnených pokút za rok 2021 na podpoložke **Pokuty, penále a iné sankcie** predstavuje 2 400 eur.

Príjmy z účtov finančného hospodárenia vo výške 3 895 eur úrad prijal ako úroky z bankových účtov.

Nerozpočtovanými príjmami v celkovej čiastke 42 eur boli **iné nedaňové príjmy** z refundovaného poštovného za exekúcie.

Úrad v roku 2021 prijal nerozpočtované prostriedky od medzinárodnej organizácie vo výške 323 070 eur v rámci vyúčtovania grantu pre Slovenskú republiku prostredníctvom European Health and Digital Executive Agency (HaDEA) na realizáciu projektu EESSI - vykonávanie funkcie medzinárodného prístupového bodu pre elektronickú výmenu dát sociálneho zabezpečenia, z ktorých v oblasti výdavkov boli k 31. decembru 2021 refundované oprávnené výdavky v hodnote 193 523 eur.

V decembri 2021 úrad požiadal o prostriedky zo štátneho rozpočtu z kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR v celkovej výške 51 579 eur za účelom vyplatenia jednorazového finančného príspevku zdravotníckym pracovníkom na SLaPA pracoviskách úradu v súlade s uznesením vlády SR č. 777/2021 zo 17. decembra 2021.

Tabuľka č. 2 - Plnenie rozpočtu príjmov za rok 2021

(v eurách)

Názov položky	S 2020	R 2021	S 2021	Plnenie R 2021 v %
Príjmy z činnosti úradu	782 114	750 000	994 608	132,6
Pokuty, penále a iné sankcie	28 911	0	2 400	-
Úroky z účtov finančného hospodárenia	3 465	5 000	3 895	77,9
Iné nedaňové príjmy	792	0	42	-
Zo štátneho rozpočtu na právne zastúpenie	4 814	0	0	-
Zo štátneho rozpočtu na jednorazový finančný príspevok zdravotníckym pracovníkom	0	0	51 579	-
Zo zdravotných poisťovní príspevok na rok 2022	22 164 561	23 231 294	22 504 602	96,9
Zo zdravotných poisťovní vysporiadanie príspevku na rok 2021	0	0	580 086	-
Zahraničný grant - projekt EESSI	0	0	323 070	-
Príjmy úradu v bežnom roku	22 984 659	23 986 294	24 460 282	102,0

A.2. Príjmové finančné operácie

Prostriedky z predchádzajúcich rokov

Zostatok prostriedkov k 1. januáru 2021 v sume 41 612 308 eur sa skladá z dvoch častí:

- preddavku na príspevok od zdravotných poisťovní na činnosť úradu na rok 2021, ktorý bol uhradený úradu v decembri 2020 v plnej výške 22 164 561 eur stanovenej zákonom č. 264/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov,
- kumulovaného prebytku hospodárenia úradu z predchádzajúcich rokov vo výške 19 447 747 eur, ktorý je oproti predpokladu zahrnutému v schválenom rozpočte vyšší o 4 078 096 eur v dôsledku posunutia procesu verejného obstarávania na viaceré kapitálové výdavky.

Tabuľka č. 3 - Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a pasívami

(v eurách)

Názov položky	S 2020	R 2021	S 2021	Plnenie R 2021 v %
Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	38 330 090	37 534 212	41 612 308	110,9
• Prostriedky z predchádzajúcich rokov	38 330 090	37 534 212	41 612 308	110,9
Zo zdravotných poisťovní	20 440 852	22 164 561	22 164 561	100,0
Vlastné zdroje	17 608 382	15 369 651	19 447 747	126,5
Zahraničné granty bežné od medzinárodnej organizácie	280 856	0	0	-

B.1. Výdavky rozpočtu

Výdavky v roku 2021 tvorili objem 20 844 946 eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom je čerpanie o 2 801 348 eur nižšie, a to najmä z dôvodu nízkeho čerpania kapitálových výdavkov, ako aj paušálnych výdavkov na údržbu softvérov v dôsledku posunutia procesu verejného obstarávania a ich realizácie. V porovnaní so skutočnosťou z roku 2020 boli výdavky vyššie

o 1 142 506 eur najmä vplyvom epidemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19, ako aj vo vzťahu k úhrade za kurzovú stratu vyplývajúcu z činnosti styčného orgánu.

Tabuľka č. 4 - Čerpanie rozpočtu výdavkov za rok 2021

(v eurách)

Názov položky	S 2020	R 2021	S 2021	Plnenie R 2021 v %
Mzdy, platy, služobné príjmy	8 010 492	8 842 050	8 210 359	92,9
Poistné a príspevok do ZP	2 877 706	3 245 760	2 957 962	91,1
Tovary a služby	7 584 078	9 298 484	8 126 265	87,4
Bežné transfery	24 708	110 000	303 397	275,8
Bežné výdavky celkom	18 496 985	21 496 294	19 597 983	91,2
Kapitálové výdavky	872 203	2 000 000	533 239	26,7
Výdavky z transakcií s fin. aktívami a pasívami - kurzové rozdiely	333 253	150 000	713 725	475,8
Výdavky celkom	19 702 441	23 646 294	20 844 946	88,2

B.1.1. Bežné výdavky

Bežné výdavky boli rozpočtované v čiastke 21 496 294 eur, v skutočnosti boli čerpané v sume 19 597 983 eur, t. j. na 91,2 % zo schváleného rozpočtu. Medziročný nárast bežných výdavkov oproti roku 2020 je na úrovni 1 100 998 eur, t. j. o 6,0 %, najmä vplyvom epidemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19.

Mzdy, platy a iné služobné príjmy boli rozpočtované vo výške 8 842 050 eur, skutočné čerpanie bolo na úrovni 8 210 359 eur, pričom oproti roku 2020 vzrástlo o 199 867 eur. V uvedenom náraste výdavkov bolo zohľadnené aj pôsobenie zdravotníckych pracovníkov v 1. línii pri pitvách mŕtvych tiel nakazených vírusom SARS-COV-2. V roku 2021 bola v rámci miezd realizovaná aj refundácia za činnosť súvisiacu s projektom EESSI, a to vo výške 1 004 eur z prostriedkov zahraničného grantu a 282 eur z vlastných zdrojov úradu ako zmluvné spolufinancovanie k projektu.

V rozpočte na rok 2021 boli **výdavky na poistné a príspevky do poisťovní** predpokladané v čiastke 3 245 760 eur, pričom skutočnosť bola v súvislosti s vyplatenými mzdami vo výške 2 957 962 eur.

Výdavky za tovary a služby boli rozpočtované na rok 2021 na úrovni 9 298 484 eur. Skutočné výdavky dosiahli výšku 8 126 265 eur. Výdavky za tovary a služby oproti rovnakému obdobiu v roku 2020 vzrástli o 542 187 eur, t. j. o 7,1 %, a to najmä v dôsledku nárastu výdavkov na prehliadky mŕtvych tiel, na prepravu mŕtvych tiel na pitvu, či úhrady softvérových licencií.

Položka **Energie, voda a komunikácie** bola čerpaná na 62,5 % z úrovne schváleného rozpočtu, pričom oproti predchádzajúcemu roku došlo iba k miernemu nárastu, a to o 3,5 %. Nižšie čerpanie rozpočtu vzniklo v dôsledku očakávaného vyššieho nárastu výdavkov na energie v schválenom rozpočte, ako aj z nedočerpania výdavkov na dátové služby z dôvodu nevyužitia doplnkových služieb vyplývajúcich zo zmluvy s dodávateľom. Vo vzťahu k refundácii výdavkov na projekt EESSI zo zahraničného grantu boli v oblasti energií zohľadnené nepriame náklady, a to v

hodnote 1 234 eur zo zdrojov zahraničného grantu a 411 eur z vlastných zdrojov úradu na spolufinancovanie.

V položke **Materiál** boli výdavky v roku 2021 na úrovni 630 683 eur s 1,5% medziročným poklesom oproti roku 2020. Objemovo najvýraznejší pokles v oblasti výdavkov na materiál zaznamenala podpoložka 633010 Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky, a to o 89 869 eur v dôsledku stabilizácie cien, ako aj v dôsledku zníženej potreby týchto prostriedkov oproti roku 2020, ktorý bol výrazne ovplyvnený novovzniknutou epidemickou situáciou v súvislosti s ochorením Covid-19. Medziročné zníženie výdavkov bolo aj v oblasti nákupu prevádzkových prístrojov a zariadení, ako aj v oblasti nákupu interiérového vybavenia a softvérov. Položku Materiál výrazne ovplyvnil nákup softvérových licencií, ktoré sa v zmysle opatrenia Ministerstva financií SR z 8. decembra 2004 č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie od roku 2021 klasifikujú na podpoložke 633018 Licencie. V roku 2021 došlo k odovzdaniu spravovania softvérových licencií Microsoft z Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR úradu, pričom ročná úhrada za aktualizáciu predmetných licencií predstavovala sumu 87 840 eur. Všeobecný materiál sa udržal na približne rovnakej úrovni oproti roku 2020, a to iba s miernym nárastom o 2,6 %.

Položka **Dopravné** sa udržuje na približne rovnakej úrovni ako v predchádzajúcich obdobiach. Medziročný pokles výdavkov na dopravu o 21,9 % je spôsobené úhradou poistenia motorových vozidiel až v januári 2022, kým za predchádzajúce obdobie bola úhrada realizovaná v decembri 2020.

V oblasti **Rutinnej a štandardnej údržby** boli výdavky v roku 2021 vyššie o 17,9 % oproti roku 2020. Nárast výdavkov nastal v oblasti údržby prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, a to najmä v dôsledku finančne náročnejšej opravy plynového chromatografu. Zvýšené čerpanie výdavkov na podpoložke 635009 Údržba softvéru oproti predchádzajúcemu roku, a to o 66 329 eur predstavuje najmä úhradu nového servisného paušálu na softvér pre EESSI, ktorý bol odovzdaný dodávateľom v novembri 2020. Nižšie čerpanie výdavkov oproti rozpočtovej úrovni sú z dôvodu plánovaných výdavkov na servisné paušály pre softvéry, ktoré sú stále v štádiu verejného obstarávania.

Mierny pokles položky **Nájomné za nájom** o 1,2 % vyplýva z vyrokovanej zmeny v zmluve o nájme priestorov pre ústredie úradu a pobočku Bratislava pri medziročnom miernom zvýšení nájomov pre niektoré pracoviská úradu.

V roku 2021 bola v položke **Služby** najkritickejšia podpoložka 637005 Špeciálne služby, ktorej čerpanie predstavovalo 142,1 % z rozpočtovej úrovne pri 43,4% medziročnom náraste výdavkov, to je o 236 620 eur. Na uvedený nárast vplýval najmä medziročný nárast výdavkov na prepravu mŕtvych tiel na pitvy, a to o 27,8 %, čo je o 101 398 eur, jednak v dôsledku priebežného nárastu cien za prepravu, ako aj v dôsledku zvýšeného počtu prepráv mŕtvych tiel na pitvu. Na predmetnej podpoložke boli evidované aj výdavky za exekučné poplatky, ktoré boli najmä v roku 2021 výrazne zvýšené vplyvom zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podpoložka 637034 **Zdravotníckym zariadeniam** bola čerpaná na 116,4 % z rozpočtovej úrovne, a to najmä v dôsledku nárastu počtu prehliadok mŕtvych tiel v súvislosti s epidemickou situáciou v súvislosti s ochorením Covid-19. Prijatím novely zákona č. 581/2004 Z. z. sa od 1. októbra 2021 ustanovuje zabezpečenie

prehliadok mŕtvych tiel výlučne prehládajúcimi lekármi na základe rozpisu úradu s jednoznačne stanovenými cenami v Metodickom usmernení úradu č. 1/5/2018 k vykonávaniu prehliadky mŕtveho tela vo výške 40 eur za výkon prehliadky mŕtveho tela mimo zdravotníckeho zariadenia a náhrada nákladov za vlastnú dopravu prehládajúceho lekára vo výške 10 eur, 15 eur a 30 eur v nadväznosti na počet prejazdených kilometrov k miestu prehliadky a späť, čo vylučuje dodatočné náklady na činnosť organizátora prehliadok mŕtvych tiel a nekontrolovateľný nárast ponuky cien v procese verejného obstarávania. Pokles ceny za výkon prehliadky mŕtveho tela oproti zazmluvneným cenám s organizátormi v priemernej výške 102 eur predstavuje vyše 30 %. Z uvedeného dôvodu došlo po septembri 2021 k zníženiu mesačnej úhrady za výkon prehliadok mŕtvych tiel.

Tabuľka č. 5 - Čerpanie vybraných výdavkových položiek

(v eurách)

Názov položky	S 2020	R 2021	S 2021	Plnenie R 2021 v %
Tovary a služby celkom	7 584 078	9 298 484	8 126 265	87,4
Cestovné náhrady	8 295	52 000	6 639	12,8
Tuzemské	7 673	26 000	5 225	20,1
Zahraničné	622	26 000	1 414	5,4
Energie, voda a komunikácie, z toho:	757 692	1 255 000	784 492	62,5
Energie	303 403	450 000	311 862	69,3
Poštové služby	60 370	100 000	53 713	53,7
Komunikačná infraštruktúra	245 535	480 000	265 769	55,4
Telekomunikačné služby	91 123	150 000	96 955	64,6
Materiál	640 277	569 000	630 683	110,8
Interiérové vybavenie	2 419	12 000	145	1,2
Výpočtová technika	19 332	50 000	27 756	55,5
Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie	56 974	60 000	26 108	43,5
Všeobecný materiál	304 946	360 000	312 875	86,9
Pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky	226 489	30 000	136 619	455,4
Softvér	13 957	20 000	3 986	19,9
Licencie	0	0	105 503	-
Dopravné	27 085	49 000	21 164	43,2
Palivo, mazivá, oleje	6 865	15 000	9 562	63,7
Rutinná a štandardná údržba	420 371	1 134 451	495 488	43,7
Údržba výpočtovej techniky	37 836	40 000	33 013	82,5
Údržba prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení	63 511	50 000	88 135	176,3
Údržba budov, priestorov	54 884	50 000	43 426	86,9
Údržba softvéru	264 141	986 451	330 470	33,5
Nájomné za nájom	1 324 254	1 425 000	1 307 797	91,8
Nájomné budov, priestorov	1 278 611	1 380 000	1 256 326	91,0
Nájomné za stroje, prístroje	45 643	45 000	51 471	114,4
Služby	4 406 105	4 814 033	4 880 003	101,4
Školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, sympóziá	10 332	20 000	3 811	19,1
Všeobecné služby	154 139	240 000	192 043	80,0
Špeciálne služby	544 691	550 000	781 311	142,1
Náhrady	49 362	100 000	44 850	44,8
Štúdie, expertízy, posudky	201 197	380 000	224 061	59,0
Poplatky a odvody	33 597	150 000	28 264	18,8
Stravovanie	167 770	260 000	169 680	65,3
Odmeny zamestnancov mimopracovného pomeru	183 653	250 000	189 182	75,7

Zdravotníckym zariadeniam	2 948 735	2 696 533	3 137 873	116,4
---------------------------	-----------	-----------	-----------	-------

Bežné transfery boli v roku 2021 na nemocenské dávky použité vo výške 17 808 eur. Centrálna úhrada softvérových licencií prostredníctvom Ministerstva financií SR v rozpočtovanej výške 76 522 eur nebola realizovaná v dôsledku prevzatia správy licencií úradom a úhrady ich aktualizácie cez podpoložku 633018 Licencie. V súlade s už uvedeným zákonom č. 264/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, úrad do 20. marca 2021 vrátil preplatok z preddavku na príspevok na činnosť úradu na rok 2021 zdravotnej poisťovni Union ZP, a.s., a to vo výške 148 809 eur na ekonomickej klasifikácii 641003 ako transfer zdravotnej poisťovni. Následne v nadväznosti na zmenu rozhodnutia o ročnom prerozdeľovaní poisťného za rok 2019 z augusta 2021 vyplynula povinnosť úradu vrátiť časť prostriedkov Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. vo výške 136 780 eur, ktorá bola zrealizovaná začiatkom septembra 2021 rovnako na ekonomickej klasifikácii 641003 ako transfer zdravotnej poisťovni. Výška transferu zdravotným poisťovniam tak v roku 2021 predstavuje celkovo objem 285 589 eur.

B.1.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 533 239 eur. Z uvedeného objemu boli obstarané 3 servery v hodnote 202 430 eur, záložný zdroj pre server v hodnote 5 701 eur, serverové licencie v hodnote 11 705 eur, realizácia webového sídla Národného kontaktného miesta v hodnote 5 904 eur, výpočtová technika v hodnote 3 839 eur a prístrojové vybavenie SLaPA pracovísk v objeme 274 476 eur. V júni boli uhradené aj zmeny v softvérovom diele EESSI v hodnote 29 184 eur. Ďalšie plánované kapitálové výdavky sa vplyvom procesu verejného obstarávania presunuli do nasledujúceho rozpočtového obdobia. Vo vzťahu k refundácii výdavkov na projekt EESSI zo zahraničného grantu úrad v roku 2021 realizoval aj refundáciu kapitálových výdavkov vynaložených na nákup softvéru a serveru pre projekt EESSI, a to vo výške 191 285 eur z grantových zdrojov.

B.2. Výdavkové finančné operácie

Ostatné výdavkové finančné operácie – Kurzové rozdiely

V januári 2021 sa realizovala úhrada straty z kurzového rozdielu vzniknutej pri činnosti úradu ako styčného orgánu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia vo vzťahu k styčným orgánom iných členských štátov EÚ. Vysporiadanie straty bolo realizované prevodom finančných prostriedkov z bežného účtu úradu na účet styčného orgánu vo výške 168 678 eur, z podpoložky 819003 Iné výdavkové finančné operácie – Kurzové rozdiely, a to z vlastných zdrojov úradu.

V júli 2021 bola na účet styčného orgánu uhradená ďalšia suma 545 047 eur, a to vo výške kurzových rozdielov vzniknutých od januára do júna 2021. Oproti predpokladanému kurzovému rozdielu v schválenom rozpočte na rok 2021 bola celková skutočnosť k 31. decembru 2021 vo výške 713 725 eur, t.j. o 375,8 % vyššia, a to v nadväznosti na vývoj výmenných kurzov referenčných mien počas roku 2020 a 2021.

B.3. Prebytok rozpočtu úradu

Úrad na konci roka 2021 vykázal **prebytok hospodárenia** v sume 45 227 643 eur. Z tejto sumy tvorí preddavok na príspevok na činnosť úradu pre rok 2022 uhradený v decembri 2021 hodnotu 22 504 602 eur, vlastné prostriedky z predchádzajúcich rokov vo výške 22 541 916 eur, ktoré budú zabezpečovať krytie kapitálových výdavkov v nasledujúcich rozpočtových obdobiach, prostriedky zo štátneho rozpočtu na účel vyplatenia jednorazového finančného príspevku zdravotníckym pracovníkom na SLaPA pracoviskách úradu vo výške 51 579 eur a zostatok prostriedkov z refundácie výdavkov na projekt EESSI z medzinárodného grantu vo výške 129 547 eur, ktoré sa budú nasledujúce obdobie používať v súlade s dohodami o poskytnutí predmetného grantu na rozvoj systému EESSI.

Saldo hospodárenia úradu v **metodike ESA 2010** za rok 2021 predstavovalo prebytok vo výške 4 317 033 eur.

Tabuľka č. 6 - Prebytok hospodárenia úradu

(v eurách)

Názov položky	S 2020	R 2021	S 2021	Plnenie R 2021 v %
Prijmy celkom	61 314 748	61 520 506	66 072 590	107,4
Výdavky celkom	19 702 441	23 646 294	20 844 946	88,2
Prebytok hospodárenia úradu	41 612 308	37 874 212	45 227 643	119,4
Prebytok hospodárenia úradu v metodike ESA 2010	2 868 496	490 000	4 317 033	881,0

Rozpis plnenia rozpočtu vo všetkých položkách ekonomickej klasifikácie je uvedený vo výkaze Fin 1-12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách, ktorý je súčasťou výročnej správy (v prílohe).

C. Vyhodnotenie hospodárenia úradu v roku 2021

C.1. Náklady a výnosy

Okrem povinnosti sledovať príjmy a výdavky podľa rozpočtovej klasifikácie má úrad zároveň povinnosť viesť účtovníctvo, ktoré sleduje náklady, výnosy a majetkovú pozíciu úradu.

Výkaz ziskov a strát k 31. decembru 2021 vyjadruje pozíciu úradu vo vzťahu k čerpaniu nákladov a výnosov. Medzi údajmi uvedenými v účtovníctve a údajmi uvedenými vo výkaze Fin 1-12 je časový nesúlad vyplývajúci z rozdielnej metodiky účtovania nákladov a výnosov a čerpania výdavkov.

a) Náklady

Celkové náklady úradu v roku 2021 predstavovali 20 273 599 eur. Oproti porovnateľnému obdobiu predchádzajúceho roka poklesli o 401 870 eur.

Mzdové náklady boli vo výške 8 170 895 eur. Uvedená položka zahŕňa tarifné platy, pomernú časť finančných prostriedkov pripadajúcich na motivačnú zložku mzdy a zúčtované rezervy na nevyčerpané dovolenky. Medziročný mierny pokles mzdových nákladov vyplýva z nižšieho počtu

zamestnancov oproti predchádzajúcemu roku. Na mzdové náklady úradu vplýva vzdelanostná štruktúra zamestnancov úradu a povinnosť úradu zabezpečiť mzdové zvýhodnenie pre zamestnancov za prácu v sťaženom a zdraví škodlivom pracovnom prostredí. Táto povinnosť zo strany úradu je plnená voči zamestnancom na SLaPA pracoviskách. Z celkového počtu zamestnancov úradu v roku 2021 bolo zamestnaných na vyššie uvedených pracoviskách 187 zamestnancov, čo je 48,3% podiel.

Náklady na zákonné zdravotné a sociálne poistenie predstavovali 2 859 145 eur, čo je 35,0 % zo mzdových nákladov.

Tabuľka. č. 7 - Porovnanie niektorých významných nákladových položiek

(v eurách)

Názov položky	S 2020	% z celkových nákladov	S 2021	% z celkových nákladov
Spotreba materiálu	617 571	3,0	203 099	1,0
Spotreba energie	357 557	1,7	375 347	1,9
Opravy a udržiavanie	163 705	0,8	149 008	0,7
Ostatné služby	3 244 632	15,7	3 272 029	16,1
Mzdové náklady	8 195 417	39,6	8 170 895	40,3
Zákonné poistenie	2 864 597	13,9	2 859 145	14,1
Zákonné sociálne náklady	520 080	2,5	411 821	2,0
Iné ostatné náklady	3 248 474	15,7	3 199 417	15,8
Odpisy dlhodobého majetku	828 652	4,0	743 846	3,7
Ostatné náklady	634 784	3,1	888 992	4,4
Náklady celkom	20 675 469	100,0	20 273 599	100,0

V štruktúre nákladov najvyšší podiel na celkových nákladoch okrem **mzdových nákladov** tvorili náklady na ostatné služby a iné ostatné náklady.

Náklady na spotrebu materiálu poklesli oproti roku 2020 o 67,1 %. Pokles spotreby materiálu bol spôsobený najmä odúčtovaním rezervy na softvérové licencie Microsoft za 3 predchádzajúce roky, a to v celkovej výške 229 566 eur v nadväznosti na stanovisko Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR o zrušení povinnosti uhradiť predmetné licencie za predchádzajúce roky. Následne boli licencie odovzdané do správy úradu a aktualizácia licencií na nasledujúce obdobie bola realizovaná v decembri 2021. Pokles nákladov na materiál vyplýval aj zo stabilizácie epidemickej situácie v súvislosti s ochorením Covid-19. V roku 2021 došlo k zníženiu nákladov na dezinfekčné prostriedky, ako aj na testy na Covid-19 prijaté od Štátnych hmotných rezerv SR. V roku 2021 bolo zároveň nakúpených menej prevádzkových prístrojov ako v predchádzajúcom roku. Mierny nárast nákladov zaznamenali lieky potrebné pri činnosti SLaPA pracovísk.

Náklady na energiu zaznamenali medziročne iba mierny nárast o 5,0 %, a to najmä v nadväznosti na ročné vyúčtovania energií za predchádzajúce obdobie, ktoré neboli tak výrazne v prospech úradu ako v predchádzajúcom roku.

Náklady na opravy a udržiavanie medziročne poklesli o 9,0 %, a to najmä v nadväznosti na pokles nákladov na opravu prevádzkových prístrojov a zariadení v dôsledku finančne náročnejšej opravy plynového chromatografu, ktorá bola realizovaná v decembri 2020, pričom úhrada faktúry

sa realizovala až v roku 2021. Zároveň mierne poklesli aj náklady na opravu budov, priestorov a objektov.

Náklady na ostatné služby ostali na približne rovnakej úrovni ako v roku 2020. Najvýraznejší pokles zaznamenali náklady na zástup v exekučnom konaní, ktoré medziročne oproti roku 2020 výrazne poklesli z hodnoty 207 982 eur na 31 532 eur v roku 2021. Uvedená skutočnosť nadväzuje na zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť od 1. januára 2020, pričom úhrady za ukončené exekučné konania boli realizované v nadväznosti na procesné úkony najmä v roku 2021.

V roku 2021 sú v rámci nákladov na ostatné služby účtované aj nové náklady na služby za prevádzkovanie a správu prístupového bodu SR - EESSI zabezpečované Sociálnou poisťovňou, a to vo výške 86 256 eur.

V ostatných službách sú účtované aj náklady na prepravu mŕtvych tiel na pitvy, ktoré v roku 2021 predstavovali objem 421 575 eur, a to na približne rovnakej úrovni ako v predchádzajúcom roku.

V roku 2021 boli účtované aj náklady na prevoz lekárov na miesto prehliadky mŕtveho tela mimo zdravotníckych zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti a späť v objeme 13 121 eur so 65,3% poklesom oproti predchádzajúceho roku.

V roku 2021 boli účtované aj náklady za poradenské a právne služby v sumárnej výške 77 220 eur. Náklady na konzultantské posudky týkajúce sa dohľadov nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti medziročne vzrástli o 13,1 % z 204 462 eur na 231 185 eur.

Náklady na nájomné za budovy a priestory zaznamenali len mierny medziročný nárast.

Ďalšie náklady za služby z bežnej činnosti boli stabilizované s minimálnymi medziročnými zmenami.

Zákonné sociálne náklady medziročne poklesli o 20,8 %, t. j. o 108 259 eur, a to najmä v nadväznosti na pokles nákladov na osobné ochranné pracovné prostriedky oproti roku 2020 v dôsledku stabilizácie cien týchto prostriedkov, ako aj zníženej potreby oproti predchádzajúceho roku. V rámci zákonných sociálnych nákladov boli účtované aj náklady súvisiace s príspevkom na stravovanie, preventívne prehliadky a rekondičné pobyty.

Najväčšiu časť **Iných ostatných nákladov** predstavujú náklady na prehliadky mŕtvych tiel vo výške 2 987 618 eur, ktoré sa medziročne znížili o 51 540 eur, t. j. o 1,7 %. Zníženie nákladov nadväzuje na prijatie novely zákona č. 581/2004 Z. z. od 1. októbra 2021, ktorou sa ustanovuje zabezpečenie prehliadok mŕtvych tiel výlučne prehliadajúcimi lekármi na základe rozpisu úradu s pevne stanovenými cenami. Náklady na prehliadky mŕtvych tiel tvoria 93,4 % z iných ostatných nákladov. Okrem nákladov na prehliadky sú v rámci iných ostatných nákladov účtované odmeny pre členov dozornej a správnej rady, ako aj poistenie áut či majetku.

Odpisy dlhodobého majetku v roku 2021 poklesli oproti predchádzajúceho roku o 10,2 %, t. j. o 84 807 eur, najmä v dôsledku ukončenia odpisovania nehmotného majetku SK-DRG a Grouper pre DRG počas roku 2020.

Za rok 2021 boli v **ostatných nákladoch** zúčtované kurzové straty z činnosti úradu ako styčného orgánu pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia vo vzťahu k styčným orgánom iných členských štátov EÚ, a to vo výške 754 968 eur, pri medziročnom zvýšení o 270 385 eur.

b) Výnosy

Celkové výnosy úradu k 31. decembru 2021 predstavovali 23 639 204 eur, t. j. nárast o 8,2 % oproti roku 2020. Rozhodujúcu položku výnosov predstavoval **príspevok od zdravotných poisťovní na činnosť úradu** v celkovej výške 22 459 058 eur s nárastom o 9,9 %, t. j. 2 018 206 eur. Preddavok na príspevok bol v súlade so zákonom č. 264/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, príjmom úradu v roku 2020, v účtovníctve bol zaúčtovaný ako výnos budúceho obdobia v prijatej výške 22 164 561 eur a v roku 2021 postupne preúčtovaný do výnosov úradu. Zároveň v roku 2021 došlo k vysporiadaniu predmetného preddavku a k úpravám príspevku vo vzťahu k rozhodnutiu o zmene ročného prerozdelenia poisťného za kalendárny rok 2019 v konečnej výške 294 497 eur.

V rámci **tržieb z predaja služieb** sú ďalšími výnosovými položkami v roku 2021 aj tržby za pitvy nariadené podľa osobitného predpisu, príjmy za chladenie mŕtvych tiel, príjmy za vykonané toxikologické vyšetrenia či príjmy z výučbového procesu.

Počas roku 2021 bol zúčtovaný celkový **kurzový zisk** vyplývajúci z činnosti úradu ako styčného orgánu vo výške 18 126 eur.

V roku 2021 boli účtované aj **dotácia na projekt EESSI** vo výške 61 615 eur a **dotácia zo štátneho rozpočtu** na účel vyplatenia jednorazového finančného príspevku zdravotníckym pracovníkom na SLaPA pracoviskách úradu v roku 2022 vo výške 50 429 eur.

Tabuľka č. 8 - Štruktúra výnosov

Názov položky	S 2020	(v eurách)		
		% z celkových výnosov	S 2021	% z celkových výnosov
Tržby z predaja služieb	804 380	3,682	1 035 877	4,382
súdne pitvy	302 702	1,386	387 281	1,638
chladenie mŕtvych	65 329	0,299	96 937	0,410
toxikologické vyšetrenia	402 840	1,844	534 502	2,261
výučbová základňa	31 270	0,143	14 716	0,062
ostatné tržby (odber tkanív)	2 240	0,010	2 442	0,010
Úroky	3 472	0,016	3 895	0,016
Úroky z omeškania	11	0,000	0	0,000
Zmluvné pokuty a penále	0	0,000	200	0,001
Kurzové zisky	315 905	1,446	18 126	0,077
Prijaté dary	130 756	0,599	0	0,000
Zákonné poplatky (príspevky od ZP na činnosť úradu)	20 440 852	93,579	22 459 058	95,008
Ostatné výnosy	1 627	0,007	10 002	0,042
povolenia a súhlasy	1 452	0,007	594	0,003
povolenia na prevádzkovanie ZZS	0	0,000	9 212	0,039
vydanie rozhodnutí	0	0,000	0	0,000
náhrady trov z exekúcií	112	0,001	42	0,000
výnosy iné	63	0,000	154	0,001
Tržby z predaja DHM	0	0,000	0	0,000
Dotácie na projekty	141 658	0,649	61 615	0,261
Dotácie na právne zastupovanie	4 814	0,022	50 429	0,213
Výnosy celkom	21 843 475	100,0	23 639 204	100,0

C.2. Zhodnotenie majetkovej pozície úradu

a) Dlhodobý majetok

Tabuľka č. 9 - Štruktúra dlhodobého majetku k 31. decembru 2021

Názov položky	(v eurách)		
	Stav k 01.01.2021	Prírastok / úbytok (+/-)	Stav k 31.12.2021
Nehmotný	5 602 310	-1 380 169	4 222 141
Nezaradený nehmotný majetok	661 500	-661 500	0
Hmotný	12 908 918	263 154	13 172 072
pozemky	274 786	0	274 786
stavby	5 912 965	0	5 912 965
stroje, prístroje	6 331 399	263 154	6 594 553
dopravné prostriedky	375 224	0	375 224
ostatný hmotný majetok	14 544	0	14 544
Dlhodobý majetok celkom	19 172 728	-1 778 515	17 394 213

Hodnota nehmotného majetku úradu počas roka 2021 klesla o 1 380 169 eur, a to najmä v dôsledku odovzdania agendy DRG vrátane softvérového vybavenia SK-DRG a Grouper pre DRG Ministerstvu zdravotníctva SR, čo spôsobilo medziročne pokles v nehmotnom majetku vo výške 1 898 669 eur. Zároveň bol počas roka 2021 zaradený a následne aj zhodnotený softvér pre projekt EESSI v celkovej hodnote 690 684 eur.

V hmotnom majetku je v roku 2021 zaúčtovaný nákup prístrojov a zariadení pre SLaPA pracoviská, ako aj výpočtová technika, ktoré v hodnote prevýšili vyradený hmotný majetok.

Dlhodobý hmotný majetok úrad odpisuje rovnomerne podľa § 27 a § 29 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Zrýchlené odpisovanie majetku sa neuplatňuje.

Neobežný majetok úradu bol k 31. decembru 2021 odpísaný na 63,2 %, zostatková hodnota dlhodobého majetku bola spolu k uvedenému dátumu 6 403 727 eur a oproti zostatkovej hodnote v roku 2020 vo výške 6 729 370 eur sa medziročne znížila o 325 643 eur. Úbytok dlhodobého nehmotného majetku bol v celkovej hodnote 2 041 669 eur a prírastok dlhodobého hmotného majetku bol v hodnote 263 154 eur. Všetky pohyby boli uplatnené v odpisoch zúčtovaných v celkovej sume 743 846 eur.

b) Finančné prostriedky

Finančné prostriedky úrad vedie v súlade s § 28 ods. 9 zákona č. 581/2004 Z. z. a v súlade so zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici na účtoch v Štátnej pokladnici. V systéme Štátnej pokladnice je úrad zaradený ako klient B.

b.1. Pokladnice a ceniny

K 1. januáru 2021 mal úrad otvorenú hotovostnú pokladnicu na ústredí, 8 hotovostných pokladníc na pobočkách a 9 hotovostných pokladníc na SLaPA pracoviskách. Denný limit zostatku peňažných prostriedkov v hotovosti vymedzuje výnos Ministerstva financií SR č. MF/026991/2012-321 sumou 4 000 eur a peňažné prostriedky v cudzej mene v sume

zodpovedajúcej hodnote 1 000 eur prepočítané podľa referenčného výmenného kurzu určeného a vyhláseného Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska platného v tento deň. Denný peňažný limit zostatku je pre pobočky a SLaPA pracoviská 100 eur, s výnimkou SLaPA pracoviska Antolská, Bratislava, ktoré má denný limit zostatku 200 eur a zvyšok do 4 000 eur limitu je v pokladnici ústredia.

Ústredie úradu nemalo otvorenú v roku 2021 valutovú pokladnicu. Celkový zostatok hotovosti eur vo všetkých pokladniciach k 31. decembru 2021 bol 2 554 eur. Hodnota cenín za pohonné látky bola k 31. decembru 2021 vo výške 1 119 eur.

Podľa § 12 ods. 2 písm. i) zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici v znení neskorších predpisov je možné použiť peňažné prostriedky v hotovosti s výnimkami uvedenými pod písmenami a) - h) do výšky 1 % ročného rozpočtu bežných výdavkov. V roku 2021 bolo v pokladniciach úradu použitých v zmysle cit. zákona 17 312 eur, čo predstavuje 0,08 % z rozpočtovaných bežných výdavkov na rok 2021.

b.2. Bankové účty

Na účtoch, ktoré má úrad otvorené v Štátnej pokladnici, evidoval k 31. decembru 2021 nasledovné zostatky.

Tabuľka č. 10 - Bankové účty

Názov položky	(v eurách)		
	k 31.12.2020	k 31.12.2021	medziročná zmena
Bežný účet	738 467,49	1 515 940,66	777 473,17
Účet na príspevok na činnosť od ZP	40 858 112,37	43 569 667,36	2 711 554,99
Zúčtovací účet - styčný orgán	9 092 487,30	8 700 511,97	-391 975,33
Účet pre sociálny fond	9 789,06	15 060,01	5 270,95
Účet pokút	23 046,52	24 185,15	1 138,63
Depozitný účet	209 923,33	339 923,33	130 000,00
Účet pre projekt EESSI	0,00	129 546,74	129 546,74
VÚB účty	12 916,08	9 934,08	-2 982,00
Celkový zostatok na účtoch	50 944 742,15	54 304 769,30	3 360 027,15

Okrem účtov v Štátnej pokladnici má úrad k dispozícii 9 účtov vo VÚB, ktoré používa na dopĺňanie a odvod hotovosti z pokladníc ústredia, pobočiek a SLaPA pracovísk. Na týchto účtoch bol celkový stav k 31. decembru 2021 vo výške 9 934 eur. Celkový zostatok na účtoch úradu k 31. decembru 2021 bol vo výške 54 304 769 eur.

C.3. Závazky a pohľadávky

Celkové záväzky úradu k 31. decembru 2021 boli vo výške 86 005 375 eur, kým v rovnakom období roku 2020 boli na úrovni 93 681 580 eur. Najväčšiu časť záväzkov predstavujú záväzky z činnosti styčného orgánu 82 767 706 eur, kde došlo oproti roku 2020 k zníženiu stavu o 7 364 275 eur, z čoho voči zahraničným partnerom sa záväzky znížili o 3 629 138 eur a voči zdravotným poisťovniam znížili o 3 735 136 eur.

Závazky voči dodávateľom tovarov a služieb predstavovali k 31. decembru 2021 čiastku 516 816 eur, kým v roku 2020 boli v hodnote 778 373 eur, čo predstavuje medziročný zníženie o 261 557 eur.

Úrad ku koncu roka 2021 eviduje **záväzok voči štátnemu rozpočtu** vo výške 1 229 992 eur, čo predstavuje oproti roku 2020 pokles o 193 016 eur. Tento záväzok tvoria právoplatne uložené pokuty úradom za priestupky v zdravotnom poistení a pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Povinní na pokutový účet úradu v priebehu roka 2021 uhradili pokuty vo výške 167 612 eur, čo je o 30 946 eur menej ako za rovnaké obdobie minulého roka. Pokuty uhradené v priebehu roka 2021 úrad odviedol do štátneho rozpočtu.

Tabuľka č. 11 - Závazky úradu

(v eurách)

Názov položky	k 31.12.2020	k 31.12.2021	medziročná zmena
Z obchodného styku	91 144 080	83 671 177	-7 472 903
dodávatelia	778 373	516 816	-261 557
depozit, zábezpeky	60 955	190 955	130 000
z čin. styčného orgánu	90 131 980	82 767 706	-7 364 275
ostatné	172 772	195 700	22 928
Voči zamestnancom	503 116	502 254	-863
Voči inštitúciám soc. poistenia	340 419	334 058	-6 360
Daňové záväzky	91 876	92 196	320
Voči štátnemu rozpočtu	1 423 007	1 229 992	-193 016
Sociálny fond	12 327	18 077	5 750
Ostatné záväzky	17 786	8 653	-9 133
Ostatné dlhodobé záväzky	148 969	148 969	0
Závazky celkom	93 681 580	86 005 375	-7 676 205

Celkové pohľadávky úradu v brutto k 31. decembru 2021 boli 75 447 959 eur. Najväčšiu časť pohľadávok predstavujú pohľadávky z činnosti styčného orgánu vo výške 73 875 398 eur, kde došlo k zníženiu oproti roku 2020 o 6 995 417 eur, z toho voči zahraničným partnerom sa stav znížil o 6 813 768 eur a voči zdravotným poisťovniam pohľadávky medziročne poklesli o 181 648 eur.

Pohľadávky z obchodného styku v brutto (za pitvy vykonávané podľa osobitného predpisu, toxikologické vyšetrenia a ostatné zákonné plnenia) boli k 31. decembru 2021 vo výške 172 122 eur, čo je mierne zvýšenie oproti predchádzajúcemu roku.

Tabuľka č. 12 - Pohľadávky úradu

(v eurách)

Názov položky	k 31.12.2020	k 31.12.2021	medziročná zmena
Z obchodného styku	124 730	172 122	47 392
Z čin. styčného orgánu	80 870 815	73 875 398	-6 995 417
Ostatné	172 772	195 782	23 010
Za udelené pokuty	1 399 961	1 204 657	-195 304
Pohľadávky celkom	82 568 278	75 447 959	-7 120 318

Pohľadávky a záväzky zo styčného orgánu majú špecifický charakter. Jedna časť sú pohľadávky voči ZP, ktoré odzrkadľujú záväzky voči zahraničným partnerom za poskytnutú zdravotnú starostlivosť našim občanom v zahraničí. Druhá časť sú záväzky voči zdravotným poisťovniam nadväzujúce na pohľadávky voči zahraničným partnerom za poskytnutú zdravotnú starostlivosť cudzincom našimi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Celý proces likvidácie pohľadávok a záväzkov je časovo náročný, pretože podlieha kontrole a preskúmaniu poskytnutej zdravotnej starostlivosti na základe lokálnych právnych noriem.

Tabuľka č. 13 - Prehľad o záväzkoch a pohľadávkach súvisiacich s činnosťou styčného orgánu

(v eurách)

Názov položky	k 31.12.2020	k 31.12.2021	medziročná zmena
Záväzky voči	90 131 980	82 767 706	-7 364 275
štátom EÚ	34 722 748	31 093 610	-3 629 138
ZP v SR	55 409 232	51 674 096	-3 735 136
Pohľadávky voči	80 870 815	73 875 398	-6 995 417
štátom EÚ	50 832 334	44 018 566	-6 813 768
ZP v SR	30 038 481	29 856 833	-181 648

Nariadením ES č. 987/2009 sa stanovuje postup vykonávania nariadenia ES č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Nasledovne boli upravené pravidlá a postupy pri uplatňovaní náhrad pri recipročne poskytovanej lekárskej starostlivosti, ktoré sú účinné od 1. mája 2010:

- skrátenou lehotou na uplatnenie pohľadávok medzi štátmi (12 mesiacov od konca kalendárneho polroka, v ktorom bola pohľadávka zaúčtovaná vo veriteľskej inštitúcii),
- predĺžením lehoty splatnosti na 18 mesiacov od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom bola pohľadávka predložená dlžníckemu styčnému orgánu, s čím súvisí znížená frekvencia úhrad z EÚ.

Predpis nových pohľadávok úradu za rok 2021 dosiahol hodnotu 45 842 tis. eur, čo predstavuje pokles hodnoty pohľadávok o 13,37 % v porovnaní s rokom 2020. Počet individuálnych pohľadávok poklesol o 1,67 % a priemerná hodnota individuálnej pohľadávky predstavovala v sledovanom období 162,74 eur. Vzhľadom na 18-mesačnú lehotu splatnosti podľa európskej legislatívy ide o pohľadávky s dlhším životným cyklom a z vykázaného predpisu bolo k ultimu sledovaného obdobia vysporiadaných 10 % a 90 % bolo súčasťou zostatku pohľadávok k 31. decembru 2021. 99,99 % nových pohľadávok SR opäť tvorili pohľadávky uplatnené na základe skutočných výdavkov a 0,01 % sa týkalo pohľadávok podľa paušálnych nákladov.

V oblasti záväzkov došlo v roku 2021 k nárastu predpisu záväzkov o 11,23 %, a tiež k poklesu nárastu individuálnych faktúr o 12,86 %. Celková výška predpisu záväzkov dosiahla sumu 40 312 tis. eur. Priemerná hodnota individuálneho záväzku predstavovala 626,76 eur. K 31. decembru 2021 bolo z uvedenej hodnoty uhradených 35,40 % a 64,60 % bolo súčasťou zostatku záväzkov k ultimu sledovaného obdobia. 97,80 % nových záväzkov SR tvorili záväzky uplatnené na základe skutočných výdavkov a 2,20 % sa týkalo záväzkov podľa paušálnych nákladov.

Záver

Hospodárenie úradu v roku 2021 vo výraznej miere naďalej ovplyvňovala epidemická situácia v súvislosti s ochorením Covid-19. Počas celého roka si v porovnaní s rokom 2019 vyžiadala priame dodatočné výdavky vo výške 777 703 eur, ktoré úrad musel zabezpečiť v rámci schváleného limitu výdavkov na rok 2021.

Výrazný nárast počtu úmrtí v rokoch 2020 a 2021, či už v zdravotníckych zariadeniach ústavnej zdravotnej starostlivosti, alebo mimo týchto zdravotníckych zariadení, spôsobil následný nárast počtu prehliadok mŕtvych tiel, ako aj následné zvýšenie počtu prepráv mŕtvych tiel na pitvu. Medziročné zvýšenie výdavkov na prehliadky mŕtvych tiel predstavuje 6,4 %, t.j. o 187 025 eur. S účinnosťou od 1. októbra 2021 bola prijatá novela zákona č. 581/2004 Z. z., ktorou sa ustanovuje zabezpečenie prehliadok mŕtvych tiel výlučne prehliadajúcimi lekármi na základe rozpisu úradu. Ceny za výkon prehliadok mŕtvych tiel prehliadajúcimi lekármi podľa rozpisu sú regulované a jednoznačne stanovené v metodickom usmernení úradu. Stanovenými cenami sa tak vylučujú dodatočné náklady na činnosť organizátora prehliadok mŕtvych tiel a nekontrolovateľný nárast ponuky cien v procese verejného obstarávania. Z uvedeného dôvodu v 2. polroku 2021 došlo k znižovaniu mesačnej úhrady za výkon prehliadok mŕtvych tiel.

Objem výdavkov na prepravu mŕtvych tiel zaznamenal nárast o 27,8 %. Pri náraste počtu vykonaných pitiev a vykonaných toxikologických vyšetrení, došlo v roku 2021 zároveň aj k zvýšeniu výdavkov na chemikálie a liečivá.

V oblasti zabezpečenia osobných ochranných pracovných prostriedkov došlo k medziročnému poklesu výdavkov o 39,7 % v dôsledku stabilizácie cien, ako aj v dôsledku zníženej potreby týchto prostriedkov oproti roku 2020. Nakoľko v procese zostavovania rozpočtu úradu na rok 2021 nebol priestor na úpravu zdrojov pre predmetný účel, čerpanie rozpočtovanej úrovne predstavovalo až 455,4 %, pričom úrad musel zabezpečiť potrebné zdroje v rámci schváleného limitu výdavkov na rok 2021.

V roku 2021 bol realizovaný ďalší rozvoj a technické zhodnotenie softvéru pre projekt EESSI za účelom komplexnej medzištátnej elektronickej výmeny dát z členských štátov Európskej únie. Zároveň bola realizovaná aj modernizácia SLaPA pracovísk novým prístrojovým vybavením. Viaceré kapitálové zámery, najmä v oblasti modernizácie softvérového vybavenia úradu, sú v dôsledku zdĺhavého procesu prípravy verejného obstarávania presunuté do nasledujúceho rozpočtového obdobia.

